

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ
ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼
ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ
ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੇ.
ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲੈਟ।
ਸੇਂ ਬਨਾਮ
ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1948 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 150

ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ (1870 ਦਾ VII)—ਸ਼ਡਿਊਲ I ਦਾ ਲੇਖ 1 ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦਾ ਲੇਖ 17—ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼—ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੈ,—ਸ਼ਡਿਊਲ II ਦੀ ਧਾਰਾ 17, ਭਾਵੇਂ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 1 ਦੀ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿਚਲਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਆਰਟੀਕਲ 17 ਲਈ "ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਦਾ ਇਸਨੂੰ "ਅਪੀਲ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, "ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 1 * ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਐਕਟ 1908 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਭੁੱਲ ਆਰਟੀਕਲ 17 ਲਈ "ਕ੍ਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 1 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16, ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਸੋਧਾਂ, ਇੱਕ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਧਾਰਾ 1 ਵਿੱਚ "ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ 1908 ਦੇ ਉਸੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 17 k ਇੱਕ ਮੀਮੋ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਅਨੁਸੂਚੀ I ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ।

ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਪਾਣੀਪਤ, ਬਨਾਮ ਨਰੂਨ ਮੱਲ (1), ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸਵਰਪੂ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਕੋਟਾ ਕੋਟਾ ਰੈਡੀ (2), ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੂਨ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਕਾਸੀ ਪਾਂਡੇ (3)। ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੰਭੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (4), ਪਿਛੇ ਨਹੀਂ, ਰਾਜਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਣੀ ਬਾਹੂ ਰਾਣੀ (5), ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਬਦੁਲ ਸੁਭਾਨ ਖਾਨ ਉਰਫ ਖਲੀਲ-ਉਲ-ਰਹਿਮਾਨ ਟੀ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਨੁਸਰਤ ਏ. ਐਚ. ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (6), ਲਖਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ (7), ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ, (8), ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਿਓ ਲੋਚਨ ਮਹਾਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹੰਤ ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਪ੍ਰਸਾਦ (9), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਯਸ਼ਪਾਲ ਗਾਂਧੀ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 18 ਨਵੰਬਰ, 1947, ਸਲਾਹ-ਉਦ-ਦੀਨ, ਸਬ ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 8 ਜੂਨ, 1946, ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਤੀ 18 ਨਵੰਬਰ, 1947 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ

ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 4 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਦਈ ਦੇ ਉਲਟ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। 560 ਅਤੇ ਉਹ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਖੇਤ ਨੰਬਰ 327 ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। 560 ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਫੀਲਡ ਨੰਬਰ 751 ਅਤੇ 723 ਦੀ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਨੰਬਰ 8 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਉਲਟ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 9 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖੇਤ ਨੰ. 24 7,236,955,956,1126 ਅਤੇ 1133 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਸਿਰਫ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ 3882. ਇਸ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਆਪਣੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਹੈਨ ਐਮ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸੀ ਐਲ ਅਗਰਵਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

(1)	ILR 11 Lah. 503,
(2)	ILR 30 ਮੈਡ. 96. (FB),
(3)	57 ਐਲ.ਸੀ. 481
(4)	ILR 57 ਸਾਰੇ। 151
(5)	ILR 9 ਕਿਸਮਤ। 406
(6)	ILR 11 ਕਿਸਮਤ। 79
(7)	ILR 40 ਸਾਰੇ। 93
(8)	1937 PLR 586
	(9) ਏਆਈਆਰ 1923 ਅਵਧ 44(1)।
	ਨਿਰਣਾ

ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਜੇ.—ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੀ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ. ਚੈਂਚਾਈ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਛੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਕੀਤੇ।

ਮੁਦਈ, ਜੋ ਚੈਂਚਾਈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ■ / ਉਲਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਆਮ ਸੂਟ ਲੈ ਕੇ ਆਏ- *

ਸਾਰੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖਤਾ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਉਲਟ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਢੇ ਝਗੜੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 8 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਡਿਕਰੀ ਉਪ। -ਜੱਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ. ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ 1 *ffs' ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨੇ ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 8 ਨੇ ਕ੍ਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। 20 ਹਰੇਕ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 8 ਦੇ ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ

ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੀਮਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਸੀ ਐਲ ਏਗ ਗੜਵਾਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੇਸ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 17 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਸਿਰਫ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਫੀਸ ਦੇ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ।

ਇੱਥੇ ਇਹ ਸ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬੇਗਾਨਗੀ ਕਾਫੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ

ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ any opinion ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ, ਜੋ ਐਨੀਲ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦਾਇਕ ਵੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ) ਅਲਹਿਦਗੀ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। It ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਅੱਗੇ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਟੀ.ਐਨ. ਡਿਫਨ ਡੈਟ ਨੰਬਰ 8 ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਐਨੀਲ ਦਾ ਬੀਵੀ ਤਰੀਕਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸੀ.ਐਲ. ਅਗਰਵਾਲ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਸੀ.ਐਲ. ਅਗਰਵਾਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ 'ਤੇ ਬਿੰਦੂ ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ 'ਤੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਅਨੁਸੂਚੀ H ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 17 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕੇਵਲ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਇਸਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੀ ਐਲ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਵੀ ਉਚਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 17 ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਾਬਕਾ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਮਾਮ ਆਰਟੀਕਲ ਵਿੱਚ 'ਕਰਾਸ-ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ- ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਪਹਿਲਾ ਹੈ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਪਾਣੀਪਤ ਬਨਾਮ। ਨਨੂ ਮਲ (੧) ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬ- ਆਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 10000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਫਰਮ ਨਿਹਾਲ ਚੰਦਰ ਛੱਜੂ ਮੱਲ ਤੋਂ 50,000 ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ। ਉਹ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਨੂ ਮੱਲ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਾਨੂ ਮੱਲ ਮੁਦਈ ਨੇ ਡਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਪਾਦਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। 10. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਢਲੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਚਾਰਜ 'ਤੇ ਇੱਕ ਐਡ-ਵੈਲੋਰਮ ਫੀਸ ਸੀ। 50,000 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਝ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਸੰਕਟਮਈ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। 50,000 ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪਾਦਿਤ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਕੇਸ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਧਾਰਾ (6) ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। 10 ਕਾਫੀ ਸੀ। ਦੋ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸਵਰਪੂ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਰੈੱਡੀ ਬਨਾਮ. ਕੋਟਾ ਕੋਟਾ ਰੇਡੀ (2),

ਅਤੇ ਕਿਸ਼ਨ ਦੱਤ ਬਨਾਮ. ਕਾਸੀ ਪਾਂਡੇ (3), ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ। ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ 50,000 ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਹਾਂ

ਹਰਨਾਮ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ-

ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਆਈਟੀ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਨ। ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਹੋਰਾਂ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਗੰਭੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1), ਜਿੱਥੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਐ. ਬੇਨੇਟ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 17 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ - ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਮੈਮੋ ਰੈਂਡਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ "ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦਾ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ" ਸ਼ਬਦ। ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ ਦਾ ਅਰਥ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨੁਕਤੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ: -

"ਇੱਕ ਕਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਬਹੁਤ ਗੂੜ੍ਹੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਰਾਸ-ਓਬੀਏਕ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। - ਉਸ ਨੂੰ ਐਡ-ਵੈਲੋਰਮ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਐਡ-ਵੈਲੋਰਮ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹਾ ਅਜੀਬ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਮੈਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 1 ਦੀ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਆਰਟੀਕਲ 17 ਵਿੱਚ "ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਦਾ ਇਸਨੂੰ "ਅਪੀਲ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 1 ਵਿੱਚ ਵੀ "ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਸੀ। 1908 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ "ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੀ ਸੋਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 16¹ ਐਕਟ, ਜੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਐਕਟ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਸੋਧਾਂ, ਇੱਕ ਧਾਰਾ 16 ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਧਾਰਾ 1 ਵਿੱਚ "ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ, 1908 ਦੇ ਉਸੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਸੂਚੀ I ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਾਸ -ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਹੇਠਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਾਜਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਣੀ ਬਾਹੂ ਰਾਣੀ (1), ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। * ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 1 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਟੀ) ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ 1 \$ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਆਰ-ਐਫ ਵਿੱਚ "ਕਰਾਸ-ਆਇਜੈਕਸ਼ਨ" ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਨ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ; ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦਾ 17, ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਨੂੰ 1908

ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ \$ ਦੇਖਿਆ, ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ B ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ '

ਅਬਦੁਲ ਸੁਭਾਨ ਖਾਨ ਉਰਫ ਖਲੀਲ-ਉਲ-ਰਹਿਮਾਨ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਨੁਸਰਤ ਅਲੀ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2)

ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਬੇਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਗਿਰਵੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਹੋਰਾਂ ' ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਜੇ. 11,500 ਮੁਦਈ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਮੂਲ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਨੇ 11,500 ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਲਈ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਬੰਧਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕ੍ਰਾਸ-ਆਬਜੈਕਟਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਮੁੱਲ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ 1 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 1 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਲਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

“ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਨੇ 10000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਆਰਟੀਕਲ 17, ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੇ ਤਹਿਤ 15, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਕਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ ਫਰੀਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਕ੍ਰਾਸ-ਓਬਜੈਕਟਰ ਲਈ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ jCross-obj ਇਲੈਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਨੁਸੂਚੀ I ਦੀ 1। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੂਜੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 17 ਹਰਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਯਕੀਨਨ. ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਗਾੜਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਤੇਜ ਸਿੰਘ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ।
ਰਾਜਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਣੀ ਬਾਹੂ ਰਾਣੀ (1), ਟੀ.

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੰਭੀਰ ਸਿੰਘ (2) ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਆਮ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ।

ਲਖਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ (3)। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਲੈਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਢੇ ਝਗੜੇ ਨੇ ਡੀ ਕਲੈਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 10. ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਟੈਪ 'ਤੇ ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ। 2 ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਜਾਂ ਰਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ - ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ (4)। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ ਪੈਦਾ ਹੋਏ : ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕਿ ਕਸਟੋਮਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਇੱਕ ਪੁਰਸ਼ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰਦੇਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਦਈ ਦੇ ਉਲਟ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਧਾਰਾ 17, ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਰਟ-ਫੀਸ ਐਕਟ, ਆਰਟੀਕਲ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤੀ-ਫੀਸ ਕੀਮਤੀ ਸੀ

-f -----

(1) ILR 9 ਕਿਸਮਤ। 406

(2) ਐਲ.ਐਲ.ਆਰ. 57 ਏ.ਯੂ. 151

(3) ਐਲ ਐਲ ਆਰ 40 ਸਾਰੇ. 93

"" \

(4) 1937 PLR 586

ਅਨੁਸੂਚੀ I. ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚੋਂ "ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਅਚਾਨਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਓ ਲੋਚਨ ਮਹਾਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹੰਤ ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਪ੍ਰਸਾਦ (1)। ਅਸਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੋਹਰ 'ਤੇ ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ। 2. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ II ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 17 ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਫੀਸ ਕੀ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 8 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ

(1) A.I.R. 1923 Oudh. 44(1)

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਸੀ। 1,700 ਹੈ। ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪਰਦੇਸੀ ਮਰਨ ਤੱਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਬਜੈਕਟ-ਮਾਟਰ ਦਾ ਮੁੱਲ ਰੁਪਏ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। 1,700 ਹੈ। ਮੈਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। 500 ਅਤੇ ਇਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੀਮਤੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੋ। ਇਸ ਕਮੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਲਾਗਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) I.LK 11 ਕਿਸਮਤ. 79

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ